

*Catherine Russell a Bohém Ragtime Jazz Banddel a MÜPA New Orleans Swing Fesztiválon 2015. augusztus 30-án.
Fotó: Szalóky Béla (koncertbeszámolók a 18-20. oldalon)*

EXCLUSIVE BOHÉM SINCE: 2011 JAZZ MAGAZIN

AZ EGYETLEN MAGYAR KLASSZIKUS JAZZ SZAKLAP

V. ÉVF. 4. SZÁM – 2015. SZEPT.

Turnék, koncertek...

Összeszámoltam: a nyáron 29 koncertet adtunk (több, mint a felét külföldön) és mintegy 13 ezer km-t autóztunk. Fárasztó volt, na. Egy 30 éves zenekar már öreg ehhez. (Na jó, ezt nem komolyan mondtam. Nem teljesen...)

A jelen lapszámot augusztusról szeptemberre csúsztattuk a nyári utolsó koncertünk miatt, amiről feltétlenül szerettünk volna beszámolni a Bohém JazzMagazinban: nagy örömeinkre ismét felléphetünk a manapság legjobbnak tartott klasszikus jazz énekesnővel, a New York-i Catherine Russell-lel. Ezúttal Budapesten, a Művészetek Palotájában játszottunk, a koncertet a Bartók Rádió is rögzítette.

A nyári külföldi turnéinkról is jelentős terjedelemben számolunk be (Mátrai Zoli fotót felhasználva a szövegek illusztrálásaként), s még egy plusz angliai fesztiválbeszámolóra is futotta a 2. oldalon. Viszont helyhiány miatt kimaradt az augusztus eleji Oh Yeah Day koncertekről szóló beszámoló: Kecskeméten és Óbudán idén is nagyon szép számú közönség előtt (és kiváló nyári időben) zajlott a Klasszikus Jazz Világnapjára szervezett rendezvény, ráadásul ezúttal külföldi fellépőket is hívtunk. Kecskeméten a helyi illetőségű Penge Benge Jazz Band és a Bohém Ragtime Jazz Band után a leg-sokoldalúbb és legkiválóbb osztrák ütős, Martin Breinschmid formációja, a Radio

Kings lépett fel. A finom swinget játszó bécsi kvartettben vendégként Berdisz Tamás dobolt, Martin vibrafonon játszott, bár a legnagyobb sikert Berdisszel közös dobpárba-juk aratta, s egy számban az előre behangolt üvegeit is elővette. Utóbbi produkció Óbudán rendben volt, de Kecskeméten egy kicsit gyanús volt a hangolás: utólag mondta el, hogy előző nap még Olaszországban játszottak, s a repülőn ki kellett öntenie a folyadékot az üvegekből, s elfelejtette, hogy üres üvegeket tett a tálcára. Sebj, a ritmus rendben volt, csak a hangzás lett kicsit arabos. Az Oh Yeah Day-ről reményeink szerint részletesebben be tudunk számolni egy későbbi lapszámban, mert ezen kívül más, ehhez kapcsolódó anyag is kimaradt ebből a számból, de arról csak akkor, ha majd egyszer tényleg belefér a lapba :)

Pedig azt hittem, mindenre lesz hely, hiszen a júniusi lapszámot 12 oldalasra csökkentettük, hogy a szeptemberi 20 oldalas lehessen a beszámolók miatt. Pedig mostantól kezdve eggyel kevesebb állandó rovatok száma is: Fritz Józseftől szerzőként elbúcsúztunk, a továbbiakban az ő cikkeit nem lehet olvasni, viszont a jelen állás szerint klarinétjátékáért is Ausztráliáig kell utazni. Többi szerzőnk hűségesen velünk tart, s ismét érdekes írásokkal örvendeztettek meg bennünket (mivel szerkesztőként átfésülök minden anyagot, engedtessek meg, hogy magamat is az olvasók közé soroljam). Én mindig sokat tanulok a cikkek olvasása közben. Egyedül vagyok?

Ittész Tamás

A TARTALOMBÓL

Jazzfesztivál úton-útfélen: Füstös-Simon Zsuzsanna szubjektív beszámolója
Bohémek Angliában – és Franciaországban
Bohémek Dániában – és Svédországban
Ismét Frank Velozról – valamint Yolandáról és a társastáncokról
Kottamelléklet: Royal Garden Blues
Dzsessztétika: A zenei tudás 2.
Pannon Jazzvilág: Jürgen Wölfer és a magyar jazz
Barbara Carroll: 90 évesen is zongorázik
Jam session: definíciótól a szabályokig
Russell & Bohém a MÜPA-ban: Szalóky Béla és Zípernovszky Kornél beszámolója

IMPRESSZUM:

Bohém JazzMagazin

Bohém VIP-tagok és előfizetők részére
a Kecskeméti Jazz Alapítvány
elektronikus és nyomdai tagi kiadványa
Előfizetés, lapszámankénti vásárlás
a Bohém Webáruházban:

<http://bohém.shoprenter.hu>

Lapszám ára (digitális): 490 Ft

Előfizetés (digitális): 2490 Ft

Előfizetés (nyomtatott): 4990 Ft

**Előfizetés (nyomtatott ÉS digitális,
ajándék CD-vel!): 4990 Ft**

Felelős szerkesztő: Dr. Ittész Tamás

Cím: 6001 Kecskemét, Pf. 652.

Telefon: 0620/336-4620

E-mail: help@bohémragtime.com

www.bohemragtime.com/jazzmagazin

ANGLIÁBÓL JELENTEM • Füstös-Simon Zsuzsanna

Zsuzsi (sőt, Zsazsa) jelenleg férjével Angliában él, s bár más témákkal foglalkozik, de jazzrajongóként és újságíróként azért tájékozódik a szigetország minket érdeklő történeteiről is. Mostantól kisebb-nagyobb rendszerességgel Angliából küld tehát beszámolókat.

Jazzfesztivál úton-útfélen

Nem tudom, mások is vannak-e így bizonyos dolgokkal, hogy amit szeretnek, az néha egyszerűen csak úgy szembesétál velük minden előzmény nélkül, váratlan pillanatokban; de így van ez velünk, a jazz-zel és velem. Csak egy ártatlan kirándulásra készültünk az egyre ismerősebb angol tájon, és egy apró faluban kötöttünk ki, a Sodbury Jazz Festival kellős közepén. Chipping Sodbury, a Bristoltól észak-keletre fekvő falucska tulajdonképpen egy főutcából áll, viszont annak az egy utcának nem volt olyan étterme, pubja, bárja, reggelizője, talponállója, ami jazz-szűz lett volna abban a pár napban. Azon a hétvégén a városka népessége nagyjából megduplázódott, és a közel eső régiókból több százan látogatták meg a fesztiválnak otthont adó, lilliputi méretekkel rendelkező városházát.

A számos kisebb fellépő mellett a két legnagyobb szenzáció a Pasadena Roof Orchestra – akik az angol elismertség mellett hatalmas sikereket értek el Németországban – és Pee Wee Ellis, az amerikai származású, de Angliában élő szaxofonos volt.

A kecskeméti művházi és egyéb koncerttermes méretekhez képest kicsinek mondható terembe bepréslődve ismét bizonyítást nyert, hogy nem csak otthon előregedő a jazz közönsége, hanem itt Angliában is, bár jóindulattal mondható, hogy a szokásos 50-70 közt közönség mellett talán valamivel több fiatal érdeklődő akadt, de nem számottevő mennyiségben. Mi mindenesetre ott voltunk, hogy végre fentebb tornázzuk a rátát, alattomosan és végérvényesen elterjesztve azt a markáns jazzfertőzést, amit úgy 18 éves korban szedtünk össze.

A két koncert egyébként teljesen ellenértékes élményeket adott, míg a PRO a jól megszokott színvonalas klasszikus, szofisztikált jazzkoncert-élményt nyújtotta, addig Pee Wee már sokkal inkább a

zeneértő fülekre specializálódott, így egy zsenit hiányában érzelmi megítélés alá esett a játék, ami pedig óvatosan és halkán leírva picit fennhéjázó és laikusként dallamtalan volt. No de hogy kezdődjön inkább a pozitív tapasztalatokkal a beszámoló, Duncan Galloway-jel és bandájával vagyis a Pasadenával indult a péntek este, akik a tipikus elegáns jazzt prezentálták makulátlan fehér frakkban, fekete csokornyakkendőben, swingelve, örömmel. Az együttesről – ami több mint 40 éve alakult – azt mondják, rendszerint tökéletesen megrendezett show-val kápráztatják a közönséget, amely tele van ritmussal, tánccal és nevetéssel, amit abszolút be is bizonyítottak. Hírnevük érthetően a tengerentúlt is bejárta, New York, Dubai, Berlin, Hong Kong és Kuala Lumpur színpadain is jeleskedtek. Több, mint 40 albummal és filmzenékkel a hátuk mögött – mint pl. 1980-ban a Just a Gigolo filmzenéje David Bowie-val és Marlene Dietrich-hel, akinek egyébként ez volt az utolsó filmje és amit a 2010-ben a Buckingham Palota karácsonyi ünnepségén is levetítettek – igazi világszám kategóriába tartoznak. A korai táncegyüttesek által inspirált PRO zenéje a modern klasszikusok munkásságán alapul, repertoárjukon megtalálhatók George Gershwin, Irving Berlin, Cole Porter vagy Jerome Kern szerzeményei, amik inkább kifinomult romantikus stílusú számoknak mondhatók.

A koncert kezdete után öt perccel az ember gondolatban már a '20-as évek Párizsában koptatta az ósdi, sokat látott macskaköves járdákat, és csak úgy swingelt ki-be a füstös hangulatú kis bárókba, ahonnan halkán kiszűrődött a szaxofon hangja, vagy éppen a rekedtesen bűgő énekesnőké.

A második este ezzel szemben a funky-sabb, lazább, macho jazzt képviselte, ami Pee Wee korára tekintettel 20 évvel ezelőtti teljesen más élmény lett volna. A '41-es születésű zenész karrierje egyébként zsenialitásról tanúskodik, bár még mindig kimagasló aktivitással zenél, az azért nyilvánvaló volt, hogy megszólalni nehezebb esett, viszont szaxofonjátéka rendkívül erőteljes és lendületes volt.

Eredeti nevén Alfred Ellis Floridában született, a Pee Wee becenevet Texasban kapta, első zenei előadását 5 éves kiskorúként produkálta. Később New Yorkba költözött, ahol a Manhattan School of Music hallgatója lett, majd 1960-ban visszaköltözött Floridába, ahol zenekarvezetőként, íróként és zenei igazgatóként tevékenykedett. A fesztivál szervezője mondta róla, hogy ő volt a funky alapítóatyja, amit a Fred Wesley-vel és Maceo Parkerrel való közös munka során alapoztak meg, megjelent albumaikat „jazz-funk”-ként definiálták. 2009-2011 közt Afrikában, Európában és Amerikában is turnézott, 2012 óta pedig a Ginger Baker Jazz Confusion nevű kvartettel turnézik. Jelenleg Whiltshire-ben él, a világ számos pontján játszik és tanít, 2014-ben díszdoktori címet nyert a Bath Spa University égisze alatt, emellett pedig a bristoli jazzfesztiválok patrónusa, ahol korábban ő maga is részt vett.

Kezdetben együttesekkel dolgozott együtt, mint a '70-es években San Franciscóban – az egykor Miles Davis-szel zenélő – David Liebmannal is, akivel nagy közös sikerük a The Chicken címet viselő szám volt, amit a jelenlévők is hallhattak, hatalmas ováció kíséretében. Érdekes volt észrevenni, hogy míg az előző estén is szabad volt a színpad előtti táncter és a zene is sokkal táncolhatóbb volt, nem sokan vették igénybe a fizikai mulatozás lehetőségét, ezen az estén azonban elég sokan gondolták úgy, hogy a funky megér egy kis mozgást is.

Óvatosan jegyezném meg, hogy a koncert megmentője Lizzie Deane volt, aki egy kis dallamot csempészett a „funky-soul” túltengésbe. A történet a szokásos, csinos szőke nő a színpadon, törékeny alkat, LEHENGELŐ hang, olyannyira, hogy az összes énekesnő, aki hirtelen eszembe jutott, eltörpült az övé mellett, olyan egyedi volt, mély és kraftos, hogy mikrofon nélkül is tökéletesen hallható lett volna.

Lizzie egyébként soul funk és blues énekesnő és bársúlyos hangja miatt nem ritka, hogy a klasszikus dívákkal – Janis Joplin, vagy Aretha Franklin, de szerintem egy kis Amy Winehouse is megbújt

a torkában – azonosítják, mindemellett a Welsh College of Music & Drama hallgatójaként nemcsak zenei, hanem színészi diplomát is szerzett. Jelenleg Dave Lewis-szal (szaxofon) és bandájával a IUP-pal adnak London-szerte koncerteket. Lizzie egyik kedvelt kórusvezetője a Rock Choir nevű amatőr kórusnak is, ahol a zenei képzés egyik vezérelve a szórakoztatás. A több tizenhatezer taggal rendelkező kortárs zenei csoportosulás a

workshopokon leginkább popslágereket és közismert darabokat játszik, illetve az egyes koncertek alkalmával játékonysági szervezeteket támogat.

Nem szeretnék hibáztatni senkit azért, hogy kitartó keresgélés után még mindig nem találtam meg azt a jazzegyüttest, aki eléri nálam a 10 pontos maximumot, de az ember hasonlítgat, keresgél és kipróbálgat mást is, nem lebecsülve ezzel má-

sok munkáját, valahogy mindig ugyanaz a konzekvencia. Jazzfesztivál ide vagy oda, a Bohémnek nincs párja és lehet nagyon jó egy koncert, maximum 8 pontra tudja akárki feltornázní magát az igen szigorúnak nevezhető skálámon, mert a nagyon jó és a szuper közt azért még van különbség.

És akkor most ki a hibás? Egyértelműen a Bohémek ☺

6000 km buszon Angliában és Bretonföldön Ittész Tamás útinaplója

Szinte szokványos nyári angliai turnénkra indultunk július közepén, a legnagyobb melegben. Szokványos, mert már negyedik éve, hogy Anglia felé vesszük nyáron az útirányt, de egy kicsit különös is, mert visszafelé beugrottunk egy francia (pontosabban Bretagne-i) fesztiválra. S különös azért is, mert Lázár Miklós a munkájából adódó kötelezettségei miatt nem tarthatott velünk, ezúttal csak héttagú volt a banda. És szerencsés volt a turné abból a szempontból mindenképpen, hogy megúsztuk az otthoni 35-40 fokokat. Amíg az otthoniak megsültek, addig mi 20 fok körüli átlaghőmérsékletre akklimatizálódtunk játszi könnyedséggel. És akkor lássuk a turnénaplót:

1. nap: utazás

Kényelmes reggeli indulást követően viszonylag simán, nagyobb dugók nélkül eljutottunk Leuvenig. Miklós ugye nem volt velünk, [Korb] Attila pedig annyit utazik egyébként is, hogy amikor teheti, a Bohém-turnék alkalmával is repül, így odafelé ő is hiányzott, hely tehát volt bőven a buszban. Leuvenben csak a hotelt láttuk, a híres csipkés városházát nem. Aludni viszont jól esett, 1500 km az mégiscsak 1500 km...

2. nap: Watford

Kora reggeli indulás után komp, majd az imádott bal oldali vezetés (tényleg szeretek Angliában vezetni), viszont iszonyatos kamiondugók és a migránsok miatt borzasztó sorok a szembeforgalomban. Azért hamar Watfordban voltunk, ahol némi pihenés után a hotelben megjelent Attila is. A koncerthelyszínen, a nem túl tágas, de hangulatos Pumphouse

Jazz Clubban minden a Miki hiányában már előre megbeszélte menetrend szerint zajlott és gyorsan ki is alakult az egész turnéra érvényes feladatmegosztás: ki az, aki a hangosítást szereli össze, ki osztogat kérdőíveket és fesztiválos szórólapokat a közönségnek, sőt, a Nemzeti Kulturális Alap Cseh Tamás Programjától kapott támogatás miatt magunkkal cipelt óriáshátteret (ami előtt a fenti képen [Török] Józsi éppen énekes sztárként debütál) is ki kellett mindig bontani, felhúzni, koncert után vissza stb. Szóval nem csak zenéltünk.

A koncert előtt megtudtuk egy idős bácsitól (persze a közönségben csak bácsik és nénik vannak, a fiatalok legalább 60 évesek), hogy a közönség kérdőíveken értékeli a zenekarokat és a tavalyi fellépésünk után egyöntetű vélemény volt, hogy ilyen jó csapat még nem játszott a watfordi jazzklubban, úgyhogy most már mi vagyunk az etalon, kössük fel a gatyát. Igenis, uram, felkötöttük, jól játszottunk, a közönség is vigyorgott, nem csak mi :)

3. nap: London, Enfield

Kényelmes volt a turné abból a szempontból, hogy egy helyen általában több éjszakát töltöttünk, nem kellett any-

nyit pakolni (igen, egy zenész számára a külföldi turné a pakolás és az utazás a legfőbb „élmény”, nem a zene), kezdésnek rögtön a watfordi szállodában négy teljes napon keresztül pihenhetünk. Már amikor nem zenéltünk (és utaztunk). Merthogy egyébként elég sűrűn indult a sorozat, a második és harmadik angliai napon is két-két koncertet abszolváltunk.

A csütörtöki watfordi kezdést pénteken két olyan koncert követte, amik már negyedik éve párban járnak angliai turnéinkon. Délben a London központjában lévő Spice of Life jazzklubban játszottunk, mint mindig, oldott hangulatban (ez nem feltétlenül mindennapos az angol közönségnél), nagy sikerrel. A klub a nagy színházak tözsomszédságában van a Sohóban, ide autóval (pláne kisbusszal) gyakorlatilag nem lehet bejönni, úgyhogy ilyenkor leparkolunk egy kinti metróállomáson és bemetrowunk. Hangszerek a kézben, szerencsére zongora, dob és hangosítás van a helyszínen. Azért az utazás így is kalandos, de más szinte várjuk, hogy együtt szunyókálhassunk a metróban, míg az automata ezerszer bemondja: „Welcome to the Piccadilly Line Service.”

Miután visszametrowtunk, már-már menetrendszerűen meglátogattuk az esti koncert szervezőit otthonukban, ahol elfogyasztottuk a jól megérdemelt közös estebédet, majd jöhet az esti menet: az enfieldi krikettpálya klubházában adtunk koncertet. Itt hetente keddenként vannak jazzkoncertek, de mi mindig pénteken játszunk. Nem teszik fel a honlapra sem, csak szétküldik a köremailt és már tele is vannak foglalásokkal. Most azért maradt néhány üres szék, de a hangulat kitűnő

volt. Pont a koncert előtt fejeződött be a krikettmeccs, amin a szomszédvár legyőzte a helyieket, de ez senkit nem szomorított el, s legalább az „ellen” is vidáman sörözött a Bohém-muzsikára...

4. nap: Marlborough, London

Szombatra is maradt két koncert, délben a kicsiny, de nagyon kedves Marlborough-ban rendezett jazzfesztivál második napján játszottunk az egyik fő helyszínek számító sátorban. A sátrat egy amúgy enyhén lejtő parkolóra építették, így értelemszerűen ferde volt. Viszont a színpad nem lehetett más, csak vízszintes, s ezt ugyan megoldották, de így úgy nézett ki, mintha a színpad meg a másik irányba lejtene. Elég bizzar volt, de a közönség nagyszerű volt, a sátor megtelt, mindenki vigyorgott, nagyszerű kis koncert kerekedett belőle. Kár, hogy a koncert után a színpadon maradt a zongoraszékem...

Koncert után gyors ebéd, majd irány London, ahol a város méreteihez képest központinak számító helyen, a POSK Jazz Caféban léptünk fel. Ez tulajdonképpen a Lengyel Kulturális Központ pincehelyisége, de rendkívül jól felszerelt, nagyon hangulatos, meglehetősen nagy koncert-helyszínről van szó. Igaz, hogy nem kellett attól tartani, hogy nem férnek be az érdeklődők, de azért egész sokan voltak és a hangulatra sem lehetett panasz. Mi már kicsit fáradtak voltunk ugyan a három nap alatt adott ötödik koncert után, de az ismerős (sőt, zömében kecskeméti származású) magyar-londoni törzs-Bohémekkel azért még belefért utána egy kö-

zös sörözés. Na meg London viszonylag gyors megkerülése, hogy ágyba kerüljünk a hotelben.

5. nap: a nagy pihenőnap

Eredetileg azt gondoltuk, hogy majd bemegyünk végre Londonba várost nézni, mert mindig csak koncertről koncertre rohantunk, amikor ott jártunk, de az első napok kimerítő programja utn végül mindenki a szobában való semmittevéésre, pihenésre szavazott. Kivéve Attilát, akinek már előzetesen is volt egy klubhajnaja aznapra, előző nap hozzájött még egy (amire ráadásul Zolit is hívták), s indulás közben egy harmadik. Szóval míg mi 11 nap alatt 12 koncertet abszolváltunk, addig ő 15-öt, ráadásul a pihenőnapján is nyakába köthette a hangszerét (Zolival együtt) és keresztül-kasul metrózhatta Londont egész nap. Szokás szerint én voltam a szobatársa, jelentem, jól bírta. Mi is, hogy nem kellett ugyanezt végigcsinálnunk :)

6. nap: Oxford

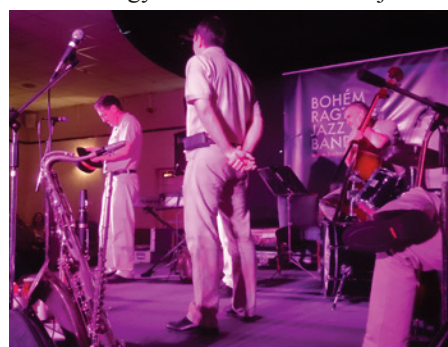
Sajnos költöznünk kellett, bár nem túl messzire: Oxford közelébe, egy tavalyról már ismert szerényebb, autópálya melletti hotelbe (legyen inkább motel) mentünk, viszont itt is eltölthettünk két éjszakát. A szállás elfoglalása után elegánsan bekocsiztunk Oxford művésznegyedébe, a Summertown-ba, ahol ezúttal nem a szép, de borzasztóan visszhangos Szt. Mihály templomban, hanem annak gyülekezeti termében játszottunk. No, ez volt az a saját szervezésű „kiegészítő” koncert, amiből biztos, hogy többet nem fogunk csinálni. Sem a helyszín minősége, sem koncerthelyszínként való bejáratottsága nem ütötte meg azt a szintet, amivel szeretnénk magunkat azonosíthatóvá tenni, s megjelentek ugyan a környékbeli „rajongóinkból” jónéhányan (persze az angol nyugdíjas másként „rajong”, mint egy magyar fiatal), sőt, kint élő régi és még régebbi kedves magyar

ismerősök is eljöttek, s a koncert sem volt rossz, de azért nem ez lesz életünk legszébb emlékü Bohém-koncertje. Nem is volt utána olyan rossz érzés visszamenni a saját kis Travelodge-szállásunkra.

7. nap: Coventry

Kedden beleugrottunk az ismeretlenbe: egy emailben-telefonban leginkább a lehetetlen állapotokra, a szervezés örökös nehézségeire és a folyamatos veszteségekre hivatkozó úriember által szervezett klubfellépésre utaztunk egy órácskát Coventry-be (ami egyébként Kecskemét egyik testvérvárosa, bár a finoman szólva sem aktív kapcsolatok miatt ezt egyik városban sem tudják túl

sokan). A szervező legnagyobb meglepetésünkre nem csak hogy szimpatikus és kedves volt, de a bemutatkozás után rögtön megragadta a nehéz hangfalat és a koncert előtti és utáni pakolásban is ő volt talán a legaktívabb. Mindent elmagyarázott, megmutatott, kezdésnek megkínált mindenkit sörrel-kávéval-üdítővel (ez Angliában egyáltalán nem szokás), hozott szendvicseket és egyéb harapnivalót (ez végképp nem szokás), és a tetejében nem csak a zenével volt nagyon elégedett, hanem azzal is, hogy tele volt a klub. Volt, aki a helyszínen kirakott szórólapra jött, volt, aki a helyi TV „képűjság” hirdetésében látta a fellépést, volt aki jazzklub-tagként kapott email-es értesítést és olyan házaspár is akadt, akiket a velem készült telefonos rádióinterjú csigázott fel annyira, hogy feltétlenül meg akarják nézni személyesen is a magyar legényeket. A közönségtoborzás mindenesetre működött, nagyszerű hangulatú este volt, örültek, hogy szokás szerint kisorsoltunk egyet a legújabb Bohém CD-ből, és a szünetben még egy olyan hölgy is előkerült aki közölte, hogy ő már járt Kecskeméten a testvérvárosi kapcsolat révén.

8. nap: Beaconsfield

Oxfordból délnek vettük az irányt, de nem mentünk messzire, mintegy 45 perc autózás után érkezünk meg egy nagyon helyes kis városkába, aminek a kellős közepén, pubok, valamint angol, kínai és thai ételeket kínáló éttermek szomszédságában volt a szállásunk. (Apropó, autózás: mivel a kisbusz székei nagyon idétlenül, kényelmetlen közelségben voltak elhelyezve, Attila ülését ekkorra megfordítottuk, hogy nagyobb lábtere legyen – amin persze így Zolival osztozott, ráadásul persze menetiránynak háttal ülhetne végig a hátralévő mintegy 3500 km-t...)

Nos, új „otthonunkban” pihentünk, etünk, interneten követtük az otthoniakat (a 40 fokkal együtt, ami nálunk szemerkélő esős 20 fokoska volt). Ahhoz képest, hogy Beaconsfieldben voltunk (amit persze nem úgy ejtenek, ahogy írás alapján az egyszeri magyar gondolná, de persze ez majd’ minden angol helységnévre igaz), este a közeli kisvárosról elnevezett Amersham Jazz Club rendezvényén volt jelenésünk.

A helyszín kicsit bizarr, a beaconsfieldi fociipára kicsinyke klubháza, öltözőnk a helyi csapat öltözője volt (igaz, sportszarakat nem hagytak kint nekünk), a színpadon szorongva is alig értünk el, de a közönség is préselődött rendesen. Voltak, akik két-két órányi autózást vállaltak miattunk (jut eszembe, a londoni „lengyel” koncertünkre a newcastle-i fesztiválszervező özvegye vonatozott el, az még szebb teljesítmény), ilyenkor azért még inkább összekapja magát a zenekar. Össze is kapta, a turnényitó watfordi koncertünk töpörödött, kedves, ide is ellátogató szervező nénije szerint legalábbis. Igaz, a szervezők is kitétek magukért, állítólag még soha nem fizettek annyit zenekarnak, mint akkor nekünk...

9. nap: Harwich

Ha van Angliában kedvenc helyünk, akkor Harwich az. Kedves kikötőváros Anglia keleti partján London magasságában, az ország legelső női mészárosával (akit korábban ezeken a hasábokon már bővebben bemutatam, hiszen az előző években többek között ő volt a szállásadónk), a Mayflower hajóra felfűzött hagyománnyal, az ezt bemutató, tényekre és legendákra épülő múzeumocskával és a nemzetközi komp-személyforgalom tavalyi megszűnése miatt kissé hanyatló gazdasággal. És persze itt van kedvenc koncerthelyszínünk, az egyik első angol mozi, az Electric Palace Cinema. Persze, lehet akármilyen szép egy műemlékhelyszín, a közönségen kívül a szervező kedvessége és segítőkészsége a leglényegesebb (sőt, talán az is marad meg bennünk a leginkább), és Harwichben azzal is minden rendben van.

Chris Strachan köztisztelőben álló nyugdíjas orvosként a város High Stewardja (amolyan tiszteletbeli alpolgármester-féléje), amatőr trombitás és jazzmegszállott, fantasztikus hangszer-és CD-gyűjteménnyel, a historikus mozi épületének megmentésére létrejött alapítvány elnöke és ő szervezi a jazzsorozatot. Meg persze azt is, hogy legyen szegény éhes zenészeknek a koncert előtt elegendő kajájuk, piájuk, és netán még közben is... (hiába, no, vannak még az angol átlagtól elütő angolok Coventry-n kívül is – igaz, Chris Skóciából nősült Angliába).

A közönség második sorában ott ült legnagyobb angliai rajongónk, Matt. No, ő tényleg az, hiszen még alig fejezte be a középiskolát, de megvan minden Bohém CD-je, ismeri is a számainkat egytől-egyig (most is leginkább a Tormási Autóház című opuszomat szerette volna

eljátszatni velünk) és annyira felnéz ránk, hogy a koncert utáni közös fotózáskor izgul, alig lehet utána vele kezét fogni, úgy remeg és izzad a tenyere. Elmondása szerint az ágya fölött lóg egyébként az az aláírt Bohém-fotó, amit az édesanyja titkos kérésére a 18. születésnapjára küldtünk neki. Rajta kívül is rengeteg fél-ismerős volt, hiszen negyedszer játszottunk már Harwich-ben is. És a koncert végén a közönség zajos tetszésnyilvánítással követelte az ötödiket is. Úgy legyen!

10. nap: Chateaufort-du-Faou

A turné 9. és 10. napja kissé egybefolyt. Harwichből ugyanis rögtön koncert után el kellett indulnunk, hogy odaérjünk a közel 1000 km-re lévő franciaországi fesztiválvároskába, ahol már délután jelenésünk volt. Természetesen a londoni körgyűrű felé vezető út egy szakaszát pont akkor éjjel javították, aztán, ahogy várható volt, Dover felé is leteleltek mindenkit az autópályáról, hiszen hetek óta botrány volt a Csalagúttal, amit hol lezártak, hol megnyitottak a migránsok miatt, így tíz kilométeres kamionsorok váraakoztak az autópályán ahelyett, hogy mi haladtunk volna ott gyorsan. Végül éppen elértük az előreváltott jegyünk szerinti hajnali kompot, ami valami másik hajón történt életmentő akció miatt bő óras késéssel hagyta el Angliát. Jócskán reggel volt már, mire Franciaországba érkezünk.

Ott végtelennek tűnő és nem is végig autópályán megtett 700 kilométeres út után hullafáradtan megérkeztünk a nehezen kiejthető nevű városkába (nem írom le még egyszer, ott van a napi alcímbe), ahol állítólag a világ egyik legbarátságosabb jazzfesztiválja zajlik. Az első benyomásaink nem igazolták a pozitív előrejelzéseket. A szállás a helyi kemping

faházaiban volt – ezt tudtuk előre, azt viszont nem, hogy olyan szűkös helyen és szűkös, ráadásul kissé spártai ágyakon kellene elférnünk, ami minden jámborságunk ellenére kiverte a többségnél a biztosítékot. Nálam is. Nem szokásom fesztiválszervezőkkel vitába szállni, itt mégis komoly elhivatottágra volt ahhoz szükség, hogy végül kapjunk még egy faházat és úgy-ahogy használható ágyneműt. Kicsit megsértődött a főnök, nem értette a problémánkat, de én szerettem volna egy átvezetett éjszaka után aludni tudni a hangbeállítás előtt. Végül megszületett a kompromisszum (OK, a wifi nem működött, a bekészített kávéhoz nem volt filtertasak stb., de az ilyen földi hívságokra akkor már eleve nem is számítottunk) és én áldottam a Bohém-rajongók szimatát, hogy a nagy lelkesedés és előzetes jelentkezés ellenére végül senki nem vállalkozott arra, hogy Bretonföldön barátságos jazzfesztivált hallgasson. Hogy én mit kaptam volna, ha eljön egy busznyi magyar és 5-6 embert kellett volna összeszeűfolni azokban a házakban, ahol mi hárman is alig voltunk hajlandók...

A hangbeállítás és a nyitókoncert mindenestre feltette a töviskoronát a napra és szememben tovább rontotta a fesztivál renoméját. A fesztivál nyitókoncertjét adtuk a nagy fesztiválsátorban, ahol az általam 30 év alatt látott egyik legprofibb hangosítás volt kipakolva, a színpadon koncertzongora, szóval minden jónak tűnt. Aztán kiderült, hogy a monitorkeverést (vagyis hogy mi is jól halljuk magunkat és egymást a színpadon) képtelen az azzal megbízott szakí rendezesen megcsinálni, borzalmas hangszínek és lehetetlen arányok szóltak belül a színpadon. De a kinti kollégája (aki a közönség felé keverte a hangot) sem volt jobban a helyzet magaslatán. Amikor már kezdett valamelyest elviselhetővé válni a hangzás, akkor jött a pepecsmunka, ugyanis a zongorát képtelenek voltak elfogadható szinten

kihangosítani. A legjobb verzió az volt, amikor úgy szólt, mint egy Fender-zongora. Másfél órát (nem túlzok, 90 percet!) vacakoltunk el azzal, hogy épkezláb, de legalábbis elviselhető hangzással szólaljon meg a zongora. A koncerten ráadásul a színpadi hang össze-vissza, teljesen más-hogy szólt, mint a hangbeállásnál, holott senki nem volt közben a színpadon, tehát ahhoz kellett nagyobb tehetség, hogy eltekerje emberünk a beállításokat.

Egy szó, mint száz, nem volt nagy élmény: a koncert alatt a közönség zöme evett, a zenekar rosszul szólt, ehhez képest viszonylag sokan táncoltak és a kérdőíveken szép véleményeket kaptunk. De azért, valljuk meg, pocsék egy nap volt.

Annyi mindenesetre kiderült a további két fesztiválnap folyamán, hogy a nagysátorban minden zenekar pocsékul szólt: egyszerűen nem értettek a munkájukhoz a hangtechnikusok – akik egyébként nagyon kedves, készséges és mosolygós fickók voltak, rém kedves dilettánsok. Nagyon kedves volt a főszervező is (aki viszont szervezőnek tulajdonképpen egészen profi, amúgy természetesen amatőr zenész – klarinétos – és angol betelepülő, Trevor Stent), akivel a faházás affér ellenére sokat és barátságosan beszélgettünk, s ő mondta, hogy a franciákat semmi nem érdekli a szervezési folyamat alatt, csak az, hogy melyik nap mi lesz a menü, s mit lehet majd enni a zene alatt...

11. nap: még ugyanott

Az előző napi időjárás folytatódott: esett, mintha dézsából öntenék, aztán délutánra kitisztult az idő. Ebédnél jót beszélgettünk a korábbi ismert Sean Moyses bendzsóssal, aztán egymástól függetlenül beszélgettünk a bandatagok a kedves kisvárosba; de lehetett csónakot is bérelni, vagy a jazzfesztiválra érkezők öreg autósodáiban gyönyörködni. Sean egyébként nagyon jó bendzsós és nagyon

jó fej, de belehallgattam a koncertjébe délután: szólóban játszott másfél órát, ami önmagában durva volt, pláne, amikor – mérsékelve a hangzás egyhangúságát – bekapcsolta a lábával a kis kütyűjét, mire megszólalt a kíséret és onnantól kezdve fél-playback játszott. Délután játszottunk is (egy kisebb sátorban, ahol nincs étkezési lehetőség, viszont figyel a közönség és még a hangostás is egészen profi). Megérkezett később a Bohém Fesztiválról is ismert trombitás Malo Mazurié, akinek alkalmi bandájában Attila is játszott egy koncertet (hopp, ez is plusz fellépés volt neki a turné folyamán, így 16!), miközben mi vacsoráztunk. Megtapasztalhattuk legalább a nagysátor aláfestő zenés hangulatát a másik oldalról is...

12. nap: a turné utolsó napja

Megérkezett az igazi eső: ömlött és szakadt felváltva. Aztán varázsütésre előbújt a nap, természetesen az utolsó koncertünk előtt pár perccel. A közönség lelkes volt ismét (mint előző nap), s a koncert elején még a kérésüket is teljesítve franciául is konferáltam néhány vicces mondatot, amivel még a múlt októberi francia fellépésünkre készültem. Belehallgattunk néhány zenekarba, vacsora (rákocska, kagylócska, tengeri herkentyűcske, ingyen vörösborocska), gyors pakolás, majd alvás. Már amennyire lehetett, merthogy hajnalig ment az öröme a kempingben, hol valamelyik faházban, hol csak úgy, a szabad ég alatt. Attila és Zolika, mivel aludni nem nagyon tudtak, inkább masszív részese volt a hajnalig tartó dáridónak.

13. nap: hazautazás

Korán reggel indultunk, hajnalban érkeztünk. 2100 km azért egy fenékkal nem kevés (főleg menetiránynak háttal). Viszont utána isteni itthon lenni :)

Dánia, a nyugalom szigete

Ittész Tamás útinaplója

Napra pontosan egy hónappal az angol-francia turné kezdete után indultunk el Dániába, ahol ugyan játszottunk már tavaly, de turnén még nem jártunk ott. Sőt, Skandináviában sem, hiszen eddig mindig „csak” fesztiválokon voltunk északon: a tavalyi silkeborgi fellépéseket megelőzően a kétezres évek közepén a híres Pori Jazzen Finnországban, 1997-ben pedig Joe bácsival Norvégiában az Oslo Jazz Festivalon. Svédországban pedig még sohasem játszottunk. Eddig.

1. nap: utazás

Ezúttal Miklós is velünk tudott tartani, teljes vértetben indultunk hát éjjel a hírhedten döcögős cseh autópálya érintésével Németországon keresztül Silkeborgba. Attila most is menetiránynak háttal ülte végig az utat, kivéve azt a mintegy két órát, amíg átvette tőlem éjjel a volánt. Kora délután, a Hamburg környéki végeláthatatlan útpítések miatti szűk pályaszakaszon találkoztam életem legudvariasabb rendőrével: mellénk jött, villogott és egyértelműen jelezte, hogy most pedig mi őt követve elhagyjuk az autópályát. A közeli autópályarendőrségnél megálltunk, s elmagyarázta, hogy bizony nem csak hogy kicsit gyorsan mentem (bár az nem volt olyan vészes, ezt még ő is elismerte), de 2 méternél szélesebb a busz. Az nem érdekes, hogy a karosszéria két méter (tízegynéhány centivel szélesebb, megnéztem), de tükrökkel együtt közel két és fél méter és az számít. Legyek szíves a külső sávban döcögni, s ne szalamozgassak egy ekkora döggel, mert veszélyes. (Arról nem esett szó, hogy az ugyanakkora német kisbuszokat ki veszi ki a forgalomból. Végül is igaza volt.) Határozott volt, rendkívül udvarias, még a fociról is hajandó volt egy kicsit beszélgetni s a végén megbüntetett 20 euróra (igen, húsz EUR). Megírta a nyugtát és elmagyarázta, hogy mi mit jelent, hol van feltüntetve az összeg, a helyszín, a büntetés oka, az ő neve (Herr Schulz volt,

azt hiszem) és szolgálati száma. A végén jó utat kívánt és mondta, hogy Dániában vigyázzunk, mert akkora gyorsajtásért, amiért ő nem is büntet, ott fogjuk hagyni a gázsinkat. Hamarosan átléptük a határt és kiderült, hogy Dániában nem is nagyon lehet gyorsajtani, olyan komótosan vezetnek a belső sávban is. Kényelmes időben Silkeborgban voltunk, elfoglaltuk kiváló szállásainkat, s gyors vacsora után nyugot aludtunk.

2. nap: Silkeborg-Gilleleje

A két utazós napot leszámítva hat napot voltunk kint, öt koncertet adtunk, ebből kettőt rögtön az első napon. Egy kivétellel mindenütt egyágyas szobákat kaptunk a turné során, amit – akármennyire kedveljük egymást – ilyen hosszú távollétnél feltétlenül díjazunk. Egyágyas szobában sokkal jobban lehet pihenni, ennek megfelelően a hosszú út ellenére (bár mit nekünk 1500 km) reggel frissen ébredtünk, a szállás kiváló volt, a reggeli még inkább. Egy baj volt csak: hajnalban elkezdett esni az eső és szabadterén játszottunk. Mire odaértünk, már szakadt. Seba, kipakoltunk (egy nagy utánfutó plató volt a színpad, az oldalából lett a fedés, szóval mi nem áztunk), s láss csodát: kezdés előtt 10 perccel elállt az eső, s bár borús volt az ég, eső már nem esett, s amikor kibújt a nap, eljátszottuk az *On the Sunny Side of the Street* c. számot is. Szép számmal gyűlt a nép, főleg a koncert második felére, addigra már mindenki elhitte, hogy tényleg nem esik. Silkeborg főterén nyáron minden szombaton délelőtt van ingyenes jazzkoncert, amit a helyi önkormányzat és néhány szponzor támogat, a helyi jazzklub önkéntesei pedig megszervezik.

A koncert végeztével villámgyors összehajtogatás után gyorsajtottunk tovább a következő koncert helyszínére, Gillelejebe. A négyórás autóúton a „szárazföldi” Dániából átmentünk két szigetre (először

Fyn, majd Sjælland), s megcsodáltuk a szigeteket összekötő mintegy 10 km-es híd költeményeket.

Gillelejébe pont időben értünk ahhoz, hogy koncert előtt még elfoglaljuk a szállást és megvacsorázzunk a helyszíni szolgáló bohém nagy sátorban. Gilleleje állítólag a dán Riviéra egyik központja, de ez számunkra elég nevetségesen hatott, mert ki a fene akar a hideg, szeles Északi-tengerben fürdőzni. Mindenesetre sok dán jár oda nyaralni, kikapcsolódni, s mint kiderült, mi is egy aprócska, részben a turistáknak szervezett kétnapos jazzfesztiválon játszottunk. Egyágyas szobákat kaptunk ugyan egy tengerparti nyaraló turisták számára kitalált, enyhén retro-hotelben, de inkább éreztem magam egy Agatha Christie film forgatásán, mint szállodában. Ezzel együtt a városka nagyon kedves hely volt, a közönség rémlelkes, s Zoli természetesen újabb rajongócsapatra tett szert.

3. nap: Svédország

Gillelejéből a tengerparti úton poroszkáltunk 24 km-t, mire Helsingørbe, Hamlet dán királyfi várának tövébe érkeztünk. Innen indul a komp a szomszédvárba, a svédországi Helsingborgba. A mindenesztől 20 perces kompút után megcsodáltuk az aznap esti koncerthelyszínt (Harry's Restaurant, sznoboknak és gazdagoknak, bár magyar szemmel Svédországban a csóróknak szánt éttermek is drágák), ahol nem lehetett még hangbeállni, csak a hangszereket kipakolni, majd elmentünk a szállásra, ahol nem lehetett

még elfoglalni a szobát, csak a recepciót otthagyni a csomagokat. Sebaj, mindegy, nyugi volt, továbbá ingyenkávé és wifi, ennél több nem kell a magyarnak. Különösen, hogy a főszervező, a rendkívül barátságos Hans elvitt minket egy kis hajókázásra, ahol nagyon kellemes és kiadós ebéd kaptunk. A hajó természetesen visszavitt minket Dániába, majd ismét Svédországba, tehát kora délutánig hárszoroson keltünk át a helsingborgi tenger-szoroson.

Elfoglaltuk a minden igényt kielégítő szállodai szobáinkat, majd megmutattuk a svéd közönségnek, milyen a magyar virtus. Hans már előre szolt, hogy megelőzzük minket a hírünk és nagyon magasak velünk szemben az elvárásai, de úgy tűnik, meg is feleltünk, mert a koncert után mámoros boldogságban úszva felváltva hálálkodott (szinte sírva) és mesélt disznó vicceket. A koncert tényleg jó volt, a hangmérnök kifejezetten hozzáértő, Zolika pedig a végére minden közelében álló-táncoló idős hölgyet a keresztnévén szólított és persze meg is táncoltatta őket, néha szaxofonozás közben.

Ja, a helsingborgi étterem WC-jénél ez a magyarra nem lefordítható szóvicc várta a magán könnyíteni vágyót:

4. nap: első szabadnap

A fergeteges reggelit követően nekiindultunk az előttünk álló mintegy kétórás útnak, ami már Svédországban is szélesnek bizonyult, a Malmöt Koppenhágával összekötő hídon egész mérsékelt volt, viszont Dániában egészen rémes méreteket öltött, majd lefújta a kisbuszt az autópályáról. Így is hamar megérkeztünk Præstøbe, ahol aznapra csak a pihenés és a tengerparti séta maradt. Na meg egy kis előzetes tapogatózó próba az augusztus 30-i koncertre Catherine Russellel. A szállás a másnapi koncert hely-

színén volt, egy kis gazdaságból átalakított panzióban, ahol a szobák eredetileg talán istállók lehettek. Rendkívül ízléses volt az egész, egyszerű, modern, de jól berendezett és kényelmes (annak ellenére, hogy itt kétágyas szobákban voltunk). Soha jobb pihenőhelyet!

5. nap: Præstø

A koncert napja sem volt túl hektikus. Én egy kis tengerparti futással nyitottam, majd visszaültem hangszerelni a Catherine-nel játszandó számokat, hogy legyen mit próbálni délután. Merthogy átnéztük a repertoárt a koncert előtt, hogy ne csak tespedjünk a turné alatt.

A koncert fergeteges volt, a vendégház ebédlőjébe bezúfolódott annyi ember, amennyi csak lehetséges volt (talán 120-an lehettek), jóformán a helyünkön ültek, a közönség első sora kb. 20 centiről hallgatta a hangszereket. És élvezték, nagyon!

6. nap: a második szabadnap

Másfél óras utazás után már Kígyóvárosban voltunk: a Snake City Jazz Festival helyszínén, Slangerupban is eltöltöttünk egy koncert nélküli napot. De micsoda napot! A szállásunk a regionális fémipari főiskolán volt, kicsiny, de elsőosztályú szobákkal (természetesen mindenkinek külön). Az egész épület elképesztő volt, megkaptuk rögtön a nagy előadótermet, ahol próbáltunk ismét (természetesen jól felhangolt pianínó is volt), használhattuk reggel 6-tól este 8-ig a szaunát, az uszodát (volt egy 25 méteres medence), kirakták nekünk a szendvicseket este, a reggeli az ütötte a legjobb szállodák felhozatalát, a pincében biliárdozni is lehetett, a wifi természetesen gond nélkül hasított, a portai defibrillátort nem használtuk. Panaszra nem lehetett okunk. Reméljük, a jövő évi dán turnén végig a slangerupi főiskolán lesz a szállásunk :)

7. nap: Kígyóváros

Napközben az előző napihoz hasonló lazítással (és egy próbával) készültünk az utolsó koncertre. Én még meglátogattam régi ismerősünket, a Slangerup közelében lakó Ferenczi Gábort, aki az egész dán turnét elindította egy kapcsolattal, s túl azon, hogy Gáborral (aki már

majdnem 80 éves) jót beszélgettünk, ismét konstatálhattam, hogy Dánia egy nagy park. Mindenütt rendkívül szépen rendben tartott zöld, a városok mellett (sőt, néha a városokon belül is) erdő, patak. Az köztudott, hogy bicikliút van mindenütt, voltam én korábban is Dániában, de azért erre és a természettel való együttélésre, az ország „park jellegére” nem lehet elégszer és eléggé rácsodálkozni.

A négynapos slangerupi fesztivál főszervezője, Jørgen régóta fente ránk a fogát, felhívták a mostani turné összes eddigi helyszínéről, hogy milyen fantasztikusak voltunk, így már előre dörzsöli a kezét a fellépésünk miatt. Jók voltak a koncertek, kétségtelen, de ebben a turné körülményei, a folyamatos kényelemérzet és a nyugalom is fontos szerepet játszanak.

Slangerupban sem okoztunk csalódást, a Gillelejből már ismert hangmérnök már tudta, mire számíton, s így a zenekar hangzása is sokkal jobb volt, mint öt nappal korábban. Szóval méltó befejezése volt az eddigi egyik legnyugodtabb turnénknak, s zárásként a fesztiválsátor teljes, párszáz fős közönségét is sikerült néma csendre bírni a *Good night, ladies* alatt. De csak azért, hogy utána állva tapasztolhassanak, jó sokáig.

8. nap: otthon, édes otthon

Reggel korán indultunk, hogy elérjük a Gedser-Rostock kompot, ami után viszont a berlini körgyűrűn órákig boszszankodhattunk a dugóban. Végül csak hazaértünk, bár a vége már keservesnek tűnt. Ezalatt Attila kényelmesen hazarepült. Igaz, hogy másnap indult tovább Erdélybe, ahol, csodák csodája, Zolival találkozott (na, persze, tudták előre). A teljes Bohémnek pedig október végén irány két részletben Svájc, majd Németország és Ausztria...

NEM CSAK ZENE, TÁNC IS! - a cake walktól a swingig • Vajda Gyöngyvér, Janicsek Gábor

Gyöngyvér és Gábor együtt nyertek párban swingtánc-világbajnoki címet. A 25 éves Bohém-gálán is színpadon voltak. Mindketten foglalkoznak tánc történettel is, tanítanak a Táncművészeti Főiskolán.

Frank és Yolanda Veloz

 A Veloz név valószínűleg nem lesz ismeretlen azok számára, akik az előző számban elolvasták a Jean Velozról írt cikket. Jean Veloz, mint már említettem abban a cikkben, Frank Veloz második felesége volt, most viszont szeretném bemutatni Frank Velozt és első feleségét, Yolanda Velozt, akik vitathatatlanul nagy hatást gyakoroltak a társastáncokra.

Frank Veloz Washingtonban született 1902-ben, édesapja spanyol, édesanyja holland származású. Yolanda Veloz pedig 1911-ben született egy olasz családba, ahol a hat leánygyermek egyikeként nevelkedett.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban](#)!

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!

HÁZIMUZIKA MINDENKINEK • Fodor László

Laci a Hot Jazz Band klarinétosa, a Bohémekkel 1990 és 2000 között tíz évig muzsikált, Gödöllőn fiatalokból álló dixielandcsapata is van. Az utóbbi adta az ötletet, hogy amatőr zenekaroknak is használható kottamellékletet (három fúvós, basszus akkordokkal) produkáljon minden számba – ha a VIP-tag nem zenél, a rokonok, ismerősök között biztos akad egy-két hangszeres.

Royal Garden Blues

 Sok szeretettel köszöntelek kedves dixie-t kedvelő olvasó! Ebben a számban egy igazi dixie nótát találtok, annak is a blues-témáját. A szám címe Royal Garden Blues, és minden

dixie zenekar játssza. A hangszerelés legérdekesebb része az, hogy az alábbi rövid részlet előtt még nagyon sok minden történik ebben a darabban, melyet csak akkor tudtok meg, ha letöltitek az egész számot. Különböző témák sokasága után érkezünk el az itt látható blues-kör témájához, tehát egy hosszú bevezető előzi meg a fő dallamot. A Royal Garden Blues

egyébként Clarence és Spencer Williams szerzeménye 1919-ből, és az Original Dixieland Jazz Band játszotta először, tehát egy nagyon régi nótáról van szó. Jó kísérletezést kívánok!

A teljes szám (szólamokkal) letölthető a Bohém Webáruházban:
webshop.bohemragtime.com

Royal Garden Blues

arr.: Lafo

Clarinet in B $\flat$

Trumpet in B $\flat$

Trombone

Bass

5

B $\flat$ Cl.

B $\flat$ Tpt.

Tbn.

B

9

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

B

E♭6 E♭6 E° B♭6 G7

13

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

B

C7 F7 B♭6 F7

HOT JAZZ BAND 30

Erkel Színház

2015. OKTÓBER 16. PÉNTEK 20:00

VIII., II. JÁNOS PÁPA TÉR 30. TELEFON: 0613330108 WWW.JEGYMESTER.HU

VENDÉG: SZEKERES ADRIEN
BÉNYEI TAMÁS ÉS A GRAMOPHONIA HOT JAZZ ORCHESTRA
HUNGARIAN BANJO KINGS
CSÍKI KAMARAZENÉKAR

STARK

Fodor Laci már harmadik dixie-bandáját nevei Gödöllőn, s a gyerekek az ő hangszerelésein keresztül ismerkednek a műfajjal. Aki hasonlóan töri a fejét saját háza táján, mindenképpen érdemes Laci tapasztalatára (is) támaszkodnia. Pláne, hogy 2015. március 15. óta Laci más szinten is elismert szakember, hiszen Kossuth-díjat kapott a Hot Jazz Band tagjaként.

A Hot Jazz Band 30. jubileumi koncertje Budapesten, a jazztörténeti szempontból is legendásnak számító helyszínen, az Erkel Színházban lesz 2015. október 16-án, pénteken este 8 órakor. A lapszám megjelenésekor még korlátozott számban, de vannak jegyek. Érdemes megrohamozni a jegypénztárat, vagy az internetes jegy-

portálokat, hiszen az ismert Hot Jazz Band számok mellett különlegesség is akad bőven. Végre ismét énekel velük Szekeres Adrién (aki a régi magyar számok talán legstílusosabb női előadója), s természetesen elmaradhatatlan, hogy megszólaljon a nem csak trombitásként és énekesként ismert zenekarvezető, Bényei Tamás által kitalált Hungarian Banjo Kings formáció is. A koncert második felében pedig a kibővített Hot Jazz Band, a többek között két Bohém-taggal (Korb Attila, Mátrai Zoltán) felálló Gramophonia Hot Jazz Orchestra játszik majd a Csíki Kamarazenekar kíséretével.

A tervek szerint a Bohém Jazz Magazin október végi számában is beszámolunk a Hot Jazz Band születésnapi koncertjéről.

DZSESSZTÉTIKA • Matisz László

Matisz László jazzújságíró (sőt, visszavonult jazz-zenész is: szaxofonos-fuvolista), a Gramofon jazzrovatánál dolgozott, a Sziget jazzprogramjait szervezte, közreműködött rengeteg jazznagyság magyarországi turnéjának lebonyolításában, évekig a Bohém Fesztiválnak is sajtósa volt. Esztétikai tárgyú, esztétikai megközelítésű cikkeiben nagyon fontos dolgokat mond ki. Figyelni kell rá!

A zenei tudás 2.

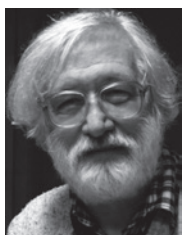

Tény, hogy a tudás, mely egyébként is relatív dolog, valamelyest másképp értendő a zene vonatkozásában. Legtöbbször persze szakmai felkészültségre, elméleti és technikai tudásra, hangszer- vagy énektudásra gondolnánk, de erre könnyen rácsafolhatna néhány világhíres nagymester példája: a közepesen is gyengébben zongorázó jazzkomponista géniusz Thelonious Monk, a rendkívül kellemetlen énekhangú énekes Bob Dylan, vagy a kifejezetten sematikus hangszerelő Beethoven. Azok nevét pedig vég nélkül sorolhatnánk, akiknek kiemelt szakmai- vagy hangszertudása is kevés volt ahhoz, hogy az előbb említett zseniknek akár csak közelébe is jussanak. A teljes kép kedvéért persze nem tagadható le az sem, hogy a kiemelkedő zeneművészek többsége remek szakember, és hangszeres is volt egyben.

A nagyközönség viszont valamiféle közmegegyezés tükrében ragaszkodik saját, egyszerű koncepciójához a zenei tudást illetően. Mert ha nem is érinti meg egy zenemű, legalább a mű háttérében sejthető vélt vagy valós tudásról vélekedni kíván.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban!**](#)**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon**](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

PANNON JAZZVILÁG • Simon Géza Gábor

SGG elsősorban diszkográfus, 1964 óta kutatja a magyar jazz történetét, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság alapító tagja, a www.jazzkutatas.eu című lap főszerkesztője, jónéhány Bohém-album kiadója. Legkedvesebb témájából, a magyar klasszikus jazz (nagyközönség számára szinte teljesen ismeretlen) történetéből szemezget cikkeiben, a magyar ragtime-tól a magyar swingig. Csemege!

Jürgen Wölfer és a magyar jazz-történeti kutatás

Sok évtizeddel ezelőtt, még jóval a rendszerváltás előtt, amikor a legnagyobb lelki nyugalommal lehetett zenéről a világ minden részével levelezni és főleg: szakkönyveket és hangfelvételeket cserélni, valamikor még az 1970-es években a vezető, nagy példányszámú nyugat-német havilapban, a máig is létező Jazz Podiumban megjelent egy hirdetés, amelyben egy frissen alakult új cég, feltehetően egy kisvállalkozás, jelezte, hogy korábban csak hatalmas utánjárással beszerezhető jazz LP-ket kezdett forgalmazni, mégpedig a ragtime-tól a swingen át az avantgarde-ig. Érdekessége volt a hirdetésnek, hogy kelet-európai partnereket is keresett. Akkor már ugyan mintegy kétszáz jazzfannel, jazzszakemberrel, jazz kutatóintézzettel, egyetemi

jazztanszakokkal leveleztem rendszeresen és csereberéltem is komoly tételekben, mégis jelentkeztem a hirdetésre, mert úgy gondoltam, hogy egy pár percet és egy akkoriban relatíve drágának számító nyugat-európai levélbélyeget megérhet a kapcsolatfelvétel, legfeljebb nem lesz belőle semmi.... Pár napon belül megérkezett a sokoldalas, nyomtatott, szép kiviteli ajánlat, tele japán, észak-amerikai és nyugat-európai kis labelek anyagával.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban!**](#)**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon**](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban](#)!

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!

TRADÍCIÓ ÉS KREATIVITÁS • Zipernovszky Kornél

Kornél jazzújságíró (a transzformátor feltalálójának, Zipernowsky Károlynak a leszármazottja), alapítója és sokáig rovatvezetője volt a Gramofon, majd a Fidelio jazzrovatának, utóbbinál most is közöl tárcákat. Nyakig benne volt jópár jazz világsztár magyarországi turnéjának lebonyolításában és a Bohém Fesztivál sajtós tevékenységeiből is bőven kivette a részét. Meggyőződése szerint T. S. Eliot esszéje Hagyomány és egyéni tehetség kölcsönhatásáról a jazzre is érvényes.

Nyolcvanöt éve a zongoránál

Úgy éreztem, Billie Holiday és Dee Dee Bridgewater után ille- ne harmadszor is a jazz ellenállhatatlan hölgykoszorújából témát választanom. Ugyan cról nem sok szó esik mostanában, de biztos vagyok benne, aki megismerke- dik a felvételeivel, nem fogja megbánni.

A jazz-zongorista nők hosszú és izgal- mas sorában különleges helyet foglal el az idén januárban a kilencedik X-be lé- pett Barbara Carroll – aki egyszer egy té- véshow-ban Holidayt is kísérte. Barbara már óvodás korában odaült a zongorához, amikor a nővérei hanyagolták a gyakor-

lást, tehát nyugodtan elmondhatja magá- ról, hogy 85 éve zongorázik.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a **Bohém Webáruházban!**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a **Bohém-honlapon évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

JAZZKANCELLÁR KALANDJAI • Szalóky Béla

Béla a legsokoldalúbb magyar jazzmuzsikusok egyike. Harsonás, a Benkó Dixieland Band kornettese, a Police Big Band vezető karmestere („civilben” ezért rendőr őrnagy). Megjárta nagy fesztiválok, híres jazzklubok sorát, mindenütt ott volt, ahol egy világsztár felbukkant, rendszeresen játszik jazznagyságokkal. Elsősorban a velük közös élményeit, sztorijait osztja meg cikkeiben.

„Mindent” a jam sessionről

Van a jazzmuzsikusok életében egy jelenség, egy szokás, egy „intézmény”, amihez különbözőképpen viszonyulunk, szeretjük is, meg nem is, kívánjuk is, meg nem is, mindenesetre egyikünket sem hagy hidegen. Ez pedig nem más, mint az örömuzene, közkeletű nevén a jam session, rövidebben a jam.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban!**](#)**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon**](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban!**](#)**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon**](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

Swingelt a Bohém Szalóky Béla koncertkritikája (saját fotóival)

 Ha jobban belegondolok, még soha senki nem kért fel koncertbeszámoló írására, ezért ez nekem egészen szokatlan. Különösen nehéz az azt teszi a dolgot, hogy barátaim produkciójáról kell írnom. Pontosabban akkor lenne nehéz dolog a Bohém Ragtime Jazz Band koncertjéről írni, ha nem lett volna jó, mert ugye hogy néz az ki, hogy az ember rosszat ír a barátairól? Nagy szerencsémre ettől a kellemetlenségtől megkíméltek, a koncert jó volt.

A Müpa (igen, néhány hónapja már a Művészetek Palotája név helyett hivatalosan is Müpa lett a neve a magyar kulturális élet fővárosi fellegetvárának) rendezésében tizenegyedik alkalommal került sor a New Orleans-Swing Fesztiválra. A Müpa Fesztiválszínházában megrendezett háromnapos fesztivál zárónapján a kecskeméti Bohém Ragtime Jazz Band koncertjét élvezhették azok a szerencsés (vagy előrelátó) nézők, akik időben megvették jegyüket. Az összes jegy elkelte ugyanis elővételben, aki nem volt elég gyors, az lemaradt.

Ittész Tamás zenekara semmi forradalmival nem rukkolt elő, amit a magam részéről egyáltalán nem bánok, hiszen a klasszikus jazz nem szorul forradalmi újításokra, elég, ha jól játsszák. És a bohémok bizony jól játsszák. Jól és stílusosan, különösen igaz ez Korb Attila hangszerléseire.

A koncerten vendégművész is szerepelt, ezúttal egy amerikai énekesnő. Egy Amerikában élő amerikai énekesnő. Ezt azért tartom fontosnak leszögezni, mert Európában hemzsegnek az amerikai énekesek és énekesnők, akik sok esetben igen gyengék, egzotikus külsejükkel és teátrális előadásukkal könnyen elhitetik a közönséggel, hogy hiteles előadók, holott a legtöbb esetben ez nincs így. Üdítő élmény volt a bohémokkal fellépő Catherine Russell előadását hallgatni, hiszen ő éppen az a kategória, ami ritkán fordul elő nálunk: hiteles, profi, alázatos, sallangmentes, minden szempontból kikezdetlen. Nem érzi kötelességének, hogy „subi-dubizzon” (ez zenész szlengben a gyenge színvonalú scat, azaz értelmetlen szótagokkal rögtönzés neve), megelégszik azzal, hogy a dalt egyszerűen, stílusosan, elegánsan, jól (de még milyen jól!) elénekelje. Tanítani kéne!

Catherine Russell swingelt, a bohémok swingeltek, ahogy az egy swingfesztiválhoz illik.

Russellel hottolt az oktett

Zipernovszky Kornél
koncertkritikája a
fidelio.hu portálról
(Siklós Péter fotóival)

A New Orleans Swing Fesztivál zárókoncertjén a Müpában igazán a „hot” húszas-harmincas években érezhettük magunkat, köszönhetőn Catherine Russell és a Bohém Ragtime Jazz Band autentikus produkciójának.

 A Bohém Ragtime Jazz Band kísérté Catherine Russellt a tradicionális Müpa-jazzfesztivál, a New Orleans zárónapján. Russell egyenes vonalon kapcsolódik a jazztörténethez, annak is a legközepéhez. Apja, a panamai zongorista Louis Russell (1901-1963) egy lottónyereményből tudott az USA-ba, egyenesen New Orleans-ba költözni; sok helyen megfordult, végül Louis Armstrong 1935-ben vette át az ő zenekarát, és ez a formáció együtt is maradt nyolc évig, Russel művészeti vezetésével. Állítólag, erre a Bohémek zenekarvezetője, Ittész Tamás utalt is a koncerten, a kis Catherine ült is az öreg Armstrong ölében. Mintha ez még nem lett volna elég indítás a pályán, Catherine anyukája is egy ideig professzionális zenészként dolgozott, egy híres női zenekar, az International Sweethearts of Rhythm tagjaként. Catherine pályája első szakaszát vokálokban töltötte, Steely Dan, Cindy Lauper, Paul Simon és mások kíséretében. Legtovább David Bowie háttér vokálját

erősítette, gitározott és lemezein is közreműködött, és amikor Bowie 2004-ben befejezte a turnézást, Russell végleg a szólókarrier mellett döntött. Azóta négy CD-t is megjelentetett a saját neve alatt és az online eladások statisztikája alapján az egyik legsikeresebb énekesnő lett a jazz műfajában. Fellépett már a Lincoln Centerben, a Kennedy Centerben, a Carnegie Hallban és számtalan más nevezetes koncerthelyszínen. Ő interpretálta a műfaj egyik első örökzöldjét, a Crazy Bluest a HBO *Gengszterkorzó* című nagysikerű, a húszas években játszódó tévésorozatának kísérőzenéjében.

Két évvel ezelőtt Kecskeméten a saját fesztiváljukon debütált a Bohém Ragtime Jazz Banddel, abból a repertoárból most több számot fel is újítottak. Ezidőszerint a harmincéves zenekar aktuális kétféle válogatása *Best of Bohém 30* címmel jelent meg, és nagyrészt ez határozta meg a koncert repertoárját is. Az első lemez ugyanis csak amerikai, a második csak magyar számokat tartalmaz. A három évtizeddel ezelőtti ragtime, New Orleans jazz és dixieland stílusok hamar kibővültek a korai swing darabokkal, sőt, a cappella spirituálékát és régi magyar slágereket, illetve saját szerzeményeket is felvettek műsorukba.

A Müpa-beli koncerten a zenekar három számmal adta meg az alaphangot, melyek közül a *Maple Leaf Rag* idézte a legkorábbi korszakukat. Már annak idején is nagyon igyekeztek minden olyan eszköz bevetésére, amelyet a tradicionális felfogás megenged. Ezzel együtt biztosan megadnám ennek a zenekarnak az Old Timer (OT) rendszámot, mert csak eredeti „alkatrészekből” rakják össze műsorukat. Ez még a kevésbé hozzáér-

tőknek is feltűnhet például abból, hogy a ragtime-felfogású darabokban a gitár helyett a bendzsó, a nagybőgő helyett a tuba kerül elő, a ragtime-okban pedig ketten hegedültek. Azt a tényt, hogy a zenekar kulcsfigurái több hangszeren is játszanak, és ezek nem feltétlenül csak a hagyományos váltóhangszerek, mint például a klarinét a szaxofonnak, a lehető legjobban hasznosítja a zenekar. Ittész zongorázik, hegedül és énekel, Korb Attila harsonás is leült egyszer a zongorához, és a ragtime- és szalonzenekari számokban Lázár Miklóssal ketten hegedülnek, néha vokáloznak. A hangszer-összeállítás és a hangszerelés gondossága végig a koncert egyik fénypontja volt, de a vokál már Russell színpadra lépése előtt is telitalát volt az *I'm Confessing that I Love You* című örökzöldben. Éppen ennek az 1930-

ből származó számnak a codájába Mátrai Zoltán szaxofonos becsempésztett egy idézetet, az *Ipanémai lány* első pár hangját. Stílustörés! – óbégathatna valaki, ha nem figyelt volna oda. Csakhogy nem az volt, hanem elegáns összekacsintás a közönséggel.

Russell a *Some of These days*-zel lépett be – igaz, az első belépést el is vettette, félreértették egymást a zenekarvezetővel, de egy-két pillanattal később össze is hangolódtak. A második ráadásban aztán ki is javították ezt a picike csorbát, és a koncert egészében a swing lüktetés, a ragtime tojástánc, a lassúk ringatása minden további zökkenő nélkül folyt a műsor végéig. Russell frazeálása, tüpontos ritmikája, bluesban és jazzban egyaránt anyanyelvi természetessége, hangulati és hangszínbeli sokoldalúsága hamar kibontakozott a koncerten – hallottunk lassú swinget, romantikusabb, blues-os nótát, és Russell humorát is megismerhettük. Első blokkját az énekesnő az *Everybody Loves My Baby*-vel zárta, ez is elég frappáns volt, de fellépésének második részére még több sikerszám jutott. Itt két

számra csatlakozott hozzájuk Szalóky Béla, a kiváló trombitás is, aki a fesztivál művészeti vezetője kezdettől fogva. Apropos sikerszám: a Bohémek a két énekes blokk között a *Tango Palace*-t (*Ott fogsz majd sírni...*) és a trad zenekarok elmaradhatatlan darabját, a *Tiger Rag*-et játszották. Az előbbinél felmerült ugyan bennem, hogy meddig lehet elvinni a hülyéskedést vagy az ironizálást azon, amit egy tradicionális jazz zenekar játszik – a tangóban ugyanis ez már nagyon közel járt ahhoz, hogy megkérdőjelezze a dolog (hogy 2015-ben játszik 1910-es, 20-as, 30-as számokat) komolyságát. Miközben itt is kiderült, hogy a Bohém professzionalitása megkérdőjelezhetetlen, csak a viccelődést egy szigorúbb ízlésfelfogás hátrébb szorítaná. Ezzel együtt a zenekar és szolistaí sosem lépték azt a határt, hogy a hülyéskedés végleg zárójelbe tenné, amit valójában csinálnak, a tangó eleve frivol. Szerencsére érezték, hogy amit a tangóban lehet, swingben vagy gospelben már nem szabad.

Russell a második blokkjában megmutatta, amire Ittész Tamás nekem, egy előzetes interjúban felhívta a figyelmet: „Nem csinál semmit, csak szimplán énekel, mégis megőrül érte közönség és zenésztárs egyaránt.” Valóban, Russellnek sem a hangterjedelme, sem a hangereje nem annyira átlagon felüli, mint mesterségbeli, főleg színpadi tudása (nem is „úszták meg” két ráadás nélkül). Különlegességként Russel most is énekelt magyarul, teljesen levéve a lábáról a közönséget. És ez igazán tökéletesen passzolt a felkészültségben a nemzetközi tradicionális jazz színtéren is kiemelkedő Bohém-legénységhez, nehéz is volna a szólók alapján külön kiemelni egyéni teljesítményeket, a már említett Mátrai kívül talán Korb Attila, a három „fiús” vokál és–zenekarvezetői feladatait a zongoránál alázatosan végző – Ittész érdemel említést. Akár beavató koncertnek fogta fel valaki a korai jazzbe, akár a stílus-rajongójaként érkezett a Fesztivál Színházba, a Russellel örömező Bohémmel jól járt.